

Hlas Nového Mesta

Ročník XXII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - NOVÉ MESTO, JÚL / AUGUST 2012

Triumf Novomešťana na Arnold Classic

V lete nás čakajú rekonštrukcie

Expedícia PANELSTORY – na bicykli sídliskami

Priestor pre tvorivosť malých i veľkých

Milí čitatelia,

konečne nadišiel čas túžobne očakávaných prázdnin a dovolení. Prípravy na kultúrne, športové i spoločenské podujatia, ktoré nás čakajú v najbližších mesiacoch, vrcholia. Kolegovia, ktorí ich pripravujú, sa usilovali priniesť popri obľúbených programoch Novomestského kultúrneho a športového leta aj ne-tradičné novinky. Vedia, že teplé letné dni nás lákajú von z domovov, a tak je kultúrne i športové dianie pre

mnohých príťažlivejšie.

Premietanie filmov v prírodnom kine na Kuchajde sa hneď po svojom štarte stalo jedným z najnavštevovanejších letných podujatí. Pritiahlo nielen Novomešťanov, ale aj hostí z celej Bratislavy, preto radi informujeme o jeho pokračovaní. Milovníkov starých filmov navyše potešia Filmové pondelky nielen pre pamätníkov v Stredisku kultúry na Vajnorskej. Obľúbené promenádne koncerty, spoločné cvičenie jogy, športové popoludnia pre malých i veľkých. To všetko bude súčasťou bohatej ponuky. Aby ste nestratili prehľad, umiestnili sme program na dvojstránku v strede čísla, odkiaľ si ho ľahko vyberiete.

Pravdepodobne nik neočakáva leto tak túžobne ako školáci. Pokým sa budú rekreovať, mnohé školské zariadenia čakajú rekonštrukcie a opravy. Žiaci na Jeséniovej nájdu vo svojej škole na jeseň viac tried a už dnes sa iste tešia na novú telocvičňu. Rovnako na Cádrovej a v ďalších školách budú letné mesiace rušné, aby sa do septembra podarilo práce ukončiť.

Na záver ešte dva tipy na voľný čas. Teplé dni lákajú sadnúť na bicykel – kam sa na ňom vydať? Ak sa necháte inšpirovať našou „panelovou reportážou“, možno zmeníte obvyklú trasu a objavíte na svojom sídlisku dosiaľ nepovšimnuté zaujímavosti či umelecké diela. Odporúčať môžeme aj okružnú jazdu za spoznávaním industriálnych pamiatok, ktoré rovnako patria do histórie Nového Mesta – v tomto prípade ešte staršej - a v obľúbenej rubrike sa o nich dočítate viac.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Aby detské hry boli bezpečné

str. 7

Kultúrne leto plné noviniek

str. 12

Potulky priemyselnou históriou

str. 16

120 rokov školy na Odborárskej

str. 19

Cestovanie je zážitkom i dobrodružstvom

str. 20

Plážový volejbal nás baví

str. 23

Obálka:

Na snímke Františka Rajeckého je psia šampiónka Berry

**Vydáva Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317**

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 2. 7. 2012,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Vladimír Margolien,
členovia: Ing. Branislav Feješ, JUDr. Tomáš Korček,
Ing. arch. Otto Novitzký, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčin.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovas.
Náklad: 23 200 výtlačkov. Číslo 7-8/2012.
EV 3920/2009

250 hostí na „guláš párty“

Zo všetkých ôsmich klubov dôchodcov prišli ochutnať guláš, ktorý im na Kuchajde pripravilo oddelenie sociálnych služieb miestneho úradu. A tak im chutil, že podľa Ing. Gabriely Vojtechovej sa júnové stretnutie o rok určite zopakuje. Aj program šitý na mieru zaujal – beseda o kriminalite ohrozujúcej staršie ročníky a predvádzanie trekingových palíc Nordic walking. Koláče napiekla vedúca klubu na Kramároch p. Etela Polčicová, o dobrú náladu sa popri iných staral aj harmonikár z klubu na Športovej ulici. Načasovanie bolo presné – búrka sa rozbúrila, až keď bol guláš zjedený...

Novomešťan triumfoval na Arnold Classic

Kulturista Štefan Havlík dosiahol úspech, aký v tomto športe len ťažko zopakuje iný slovenský reprezentant. Našu krajinu reprezentuje 15 rokov, je držiteľom titulu majster sveta a päťnásobným majstrom Európy v súťaži amatérov. V marci roku 2012 sa stal absolútnym víťazom 6. ročníka Arnold Classic v Columbase v USA a s touto metou súvisí aj pozvanie zúčastniť sa na profesionálnych súťažiach.

K mimoriadnemu úspechu zagrataloval športovcovi aj starosta Nového Mesta Rudolf Kusý a ocenil jeho výkon finančným príspevkom vo výške 2000 eur.

Počas osobného stretnutia sme využili príležitosť na krátky rozhovor. „Denne cvičím hodinu až poldruha hodiny,“ odpovedal na otázku a keď vo viacerých očiach zazrel prekvapenie, rýchlo doplnil: „Pritom

zdvihnem do výšky asi 40 ton! Dôležitá nie je dĺžka, ale intenzita tréningu.“

Kulturistika je šport nesmierne náročný na pevnú vôľu a sebaovládanie, tréning je spojený s veľmi tvrdou diétou. „V období prípravy sa musím zbaviť všetkého tuku. Problémom nie je hlad, ten nemám, ale mám hroznú chuť na zakázané jedlo. Každému kulturistovi sa asi sníva o ham-

burgeroch,“ povedal s úsmevom. Takéto pochúťky si však môže dopriať len po súťažnej sezóne.

Štefan Havlík je vojak z povolania, seba-disciplínu má v krvi. Podrobuje sa veľmi prísnemu režimu, prakticky kedykoľvek ho môže prísť skontrolovať antidopingová kontrola. „Žijeme rýchlo, ľudia sa chcú k výsledkom dopracovať skratkou, a to nie je zmyslom športu. Telesná výchova chýba najmä v školách, deti by mali byť vedené k pravidelnému pohybu a vybudovať si naň prirodzený návyk. V mnohých krajinách to tak robia, napríklad v Irkutsku som sa stretol so špecializovanou detskou posilňovňou pre deti od 3 do 11 rokov.“

Ako vás vníma okolie? Iste priťahujete pohľady. „To áno, ale nemám to rád. Aj v lete chodím vo voľnom oblečení s rukávami. Keď som bol s dvojročným synom na kúpalisku a on videl, že všetci sú v plavkách, iba ja mám oblečené tričko, na jeho naliehanie som sa musel vyzliecť. No a potom sa zastavil čas... Aj trochu by ste boli počuli lietať!“ Veríme a neprekvapuje nás to. Prajeme Štefanovi Havlíkovi mnohé ďalšie športové úspechy a dúfame sa s dohodou, že v niektorom z budúcich čísel pripravíme pre našich čitateľov obsiahlejší rozhovor.

Jana Škutková

V letnom programe budú novinky

Vďaka dotácii z Bratislavského samosprávneho kraja majú Novomešťania širšie možnosti na aktívne trávenie voľného času. Na **Športové a kultúrne leto Bratislavčanov** sme v roku 2012 takto získali 1800 eur. Podporu sme využili nielen na spestrenie slávnostného úvodného programu na Kuchajde, ale aj na letné športové zápolenia. Už po druhýkrát sa pripravuje futbalový turnaj o pohár župana BSK a pingpongový turnaj. Ponuku obohatí divadlo pre deti a tých najmenších potešia gumové atrakcie na skákajúce.

Letné filmové pondelky pre pamätníkov sú ďalším z podujatí, ktoré sa podarilo uskutočniť s finančnou podporou BSK. V júli a auguste budú pondelňajšie

popoludnia v Stredisku kultúry na Vajnorskej zamerané na kinematografiu 60-tych až 90-tych rokov v československej filmovej tvorbe. Vždy o 16.30 sa predstavenia začnú žurnálom z archívu SFÚ a doplní ich sprievodné slovo, hudobné vstupy, niekedy aj zaujímaví hostia. Herci, historici a ďalšie osobnosti sa pokúsia vytvoriť reálnu kulisu obdobia, z ktorého pochádza premietaný film. Účasť prisľúbili filmový historik Mgr. Štefan Vraštiak, historik PhDr. Ľudovít Hallon, CSc., herci Štefan Bučko, Juraj Sarvaš, Oľga Šalagová – Dubovská, režisér Martin Šulík a ďalší. Úlohy hostiteľky sa ujme autorka scenára a dramaturgie podujatia Andrea Stankovská-Hallon.

(jš)

Poukazy na rekreáciu detí

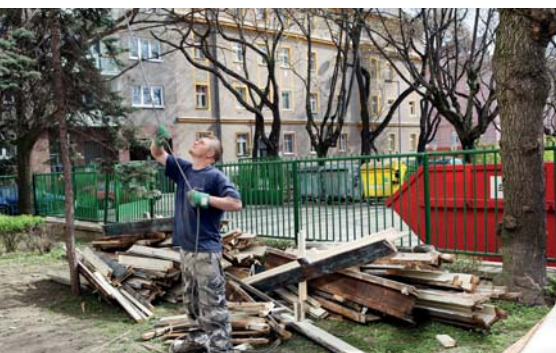
Každý rok organizuje Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto letnú rekreáciu pre deti zo sociálne slabších rodín vo veku od 6 do 16 rokov. Rodičia, ktorí poberajú dávku v hmotnej núdzi, majú zverenú deti do náhradnej rodinnej starostlivosti, poberajú náhradné výživné a takisto obyvatelia s nízkym príjmom môžu požiadať o úhradu letnej rekreácie pre svoje deti. V júli sa v rekreačnom zariadení Duchonkaland Prašice pri Topoľčanoch zotaví 23 malých Novomešťanov. Ich pobyt zabezpečí neziskové občianske združenie Pre radosť.

Cena jedného poukazu je 172,70 eur, v rozpočte máme na tento účel vyčlenené finančné prostriedky v celkovej výške 3 972,10 eur.

Vladimíra Janovičová

Školy a škôlky čakajú rekonštrukcie

Stav našich škôl a škôlok si vyžaduje nejednu opravu. Najlepším obdobím na tieto práce je leto, no ukončené verejné

obstarávanie a stavebné povolenie máme zatiaľ na dve investičné akcie – na nové dve triedy a telocvičňu ZŠ na Jeséniovej (tam je už známy aj dodávateľ, takže sa s prácami môže začať) a na opravu zatekajúcej plochy strechy telocvične ZŠ na Cádrovej.

V škole na Cádrovej je zásah nevyhnutný, lebo situácia je doslova havarijná. Zatekanie poškodzuje nielen strešnú konštrukciu, ale znehodnocuje už aj vnútorné

priestory, lebo je narušené atikové murivo a opadáva omietka. Našťastie sa v tomto prípade podarilo získať prostriedky z eurofondov. Zmluva s dodávateľom sa už pripravuje a práce sa majú uskutočniť počas letných prázdnin.

Oprava strechy nebude na Cádrovej jediným zásahom, v havarijnom stave je totiž aj kúrenie. Prevádzkou staršej kotolne už nemožno zaručiť spoľahlivú dodávku tepla do priestorov školy, ak sa počas vykurovacieho obdobia majú dosiahnuť v učebniach potrebné parametre.

Ďalšie plánované investície nie sú ešte tak ďaleko. V Materskej škole na Legerského majú tiež problémy so strechou, v Materskej škole na Letnej je plánované odpojenie od centrálného zdroja vykurovania a inštalácia vlastného kotla. Projekty sa už pripravujú, ak všetko dobre pôjde, cieľom je uskutočniť oba zámery ešte do zimy. V ďalších dvoch materských školách – na Šuňavcovej a Na Revíne – majú na jeseň vymieňať okná. Požiadavka MÚ na verejné obstarávanie pomôže nájsť dodávateľa na obe tieto výmeny.

(vv)

Cesta na Krahulčej už slúži

Mimoriadnu rekonštrukciu si tohtoročná zima vynútila na Krahulčej ulici, kde sa zosunula časť vozovky. Je to komunikácia tretej triedy v správe našej mestskej časti. Okrem opravy prepadnutej vozovky bola naliehavo potrebná sanácia svahu, aby sa situácia nezo-pakovala. Pätnásťmetrový oporný múr bol založený mikropilotážou do hĺbky 6 m, pása svahu je chránená pred podmývaním zapusteným betónovým múrikom. Svah napokon ešte spevnili lo-movým kameňom. Do prevádzky sme cestu na Krahulčej odovzdali koncom mája, celkové náklady na rekonštrukciu dosiahli takmer 20 tisíc eur. (vv)

Z redakcie - opäť o nákladoch

Keď sme pred poldruha rokom štar-tovali s novým formátom Hlasu Nového Mesta, postavili sme si predovšetkým dva ciele. Chceme pre našich obyvateľov pri-pravovať časopis, ktorý bude predsta-vovať nielen zaujímavý a pestrý zdroj prak-tických informácií, ale bude aj pútavý a vizuálne príťažlivý.

Dohodou redakčnej rady bolo, že do konca roka 2012 urobíme maximum pre to, aby sme znížili náklady a naopak zvýši-li príjmy z inzercie, aby nás časopis nestál viac než pri čierno-bielej verzii.

Popritom sme sa rozhodli, že náklady súvisiace s vyššou kvalitou i rozsahom ne-budú niešť občania Nového Mesta, ale po-kryjeme ich zvýšeným úsilím o príjmy z in-zercie. A keďže transparentnosť je princíp, ktorým sa miestna samospráva musí riadiť trvalo, opäť vám prinášame prehľad o tom, ako sa darí naše ciele naplňovať.

Aj keď rozsah strán vzrástol bezmála dvojnásobne a náklad sa zvýšil, celkové

náklady sme udržali na nižšej úrovni, než boli pri tlači čierno-bielych novín. Nebe-rieme to ako dôvod na sebauspokojenie, ekonomický tlak pociťujeme všetci a aj my hľadáme možnosti, ako uvedené čísla ďalej zlepšovať. Dará sa nám to vďaka neustálym rokovaniam s dodávateľmi, úspornejším

riešením tlače a distribúcie, ale aj získava-ním inzercie.

Na záver by som chcela poďakovať pri-spievateľom za ich zaujímavé spomienky, články či fotografie a všetkým čitateľom za ich priazeň a mnohé podnety.

Jana Škutková

Porovnanie nákladov na prípravu, tlač a distribúciu s predchádzajúcim obdobím:

Hlas Nového Mesta 2010 priemerné náklady za 6 mesiacov roka 2010		Hlas Nového Mesta 2012 náklady za prvých 6 mesiacov roka 2012	
Čierno-biela tlač s jednou doplnkovou farbou, papier 80 gr/m ²		Plnofarebná tlač, papier 115 gr/m ² , obálka 150 gr/m ²	
Tlačený náklad v ks	21 500	Tlačený náklad v ks	21 600
Počet pripravených časopiseckých strán	60	Počet pripravených časopiseckých strán	104
Náklady na tlač a distribúciu	15 713,63	Náklady na prípravu, tlač a distribúciu	27 526,80
Príjmy z inzercie	1 512,50	Príjmy z inzercie	14 576,65
Náklady mestskej časti	14 201,13	Náklady mestskej časti	12 950,15

Poznáte miestny úrad?

V našom seriáli vám poradíme, na koho sa obrátiť v konkrétnej záležitosti v prípade, že na miestnom úrade potrebujete niečo vybaviť.

Oddelenie výstavby a investícií

Rekonštrukcie klubov seniorov, do-
stavby základných a materských škôl,
výmeny okien, opravy strechy či ďalšie
úpravy školských zariadení, to sú len
niektoré projekty, ktorými sa oddelenie
výstavby a investícií zaoberá. Zabezpeču-
je aj revitalizáciu detských ihrísk a par-
kov, aby naši najmenší mali bezpečné
prostredie na svoje hry a tí starší miesta
na príjemný oddych.

Na úseku Štátneho fondu rozvoja bý-
vania získate potrebné informácie, kedy
môžete požiadať o výhodný úver a ne-
návrtný finančný príspevok na stavbu.
Žiadateľ o takúto podporu predkladá
písomnú žiadosť prostredníctvom obce,
ktorá je sídlom okresu príslušného pod-
ľa miesta stavby. Podporu môžete získať
na výstavbu bytu, kúpu nového bytu,
obnovu bytovej budovy či na výstavbu
obecného nájomného bytu v bytovom
dome.

Miestne komunikácie v Bratislave sú
rozdelené podľa klasifikácie do štyroch
tried. O komunikácie I. a II. triedy sa sta-
rá magistrát hlavného mesta, o cesty III.
a IV. triedy príslušná mestská časť. Úsek
cestného hospodárstva zabezpečuje re-
alizáciu rozvojových programov, správy
a údržby spomínaných komunikácií, vy-
konáva pravidelnú kontrolu komunikač-
ných sietí. Dáva podnety na zlepšenie ži-
votného prostredia, navrhuje zmeny do-
pravného systému a vypracúva projekty
organizácie dopravy. Na úseku cestného
správneho orgánu má na starosti povoľo-
vanie vyhradených parkovísk, rozhoduje
o pripájaní pozemných komunikácií a
o zriaďovaní a rušení vjazdov na sused-
né nehnuteľnosti. Vydáva aj povolenia
na rozkopávky a zaujatie verejného
priestranstva. V prípade potreby povoľu-
je uzávierky komunikácií III. a IV. triedy.

Na úseku Špeciálneho stavebného
úradu pre miestne komunikácie III. a IV.

triedy a účelové komunikácie vydáva
oddelenie súhlas na uskutočnenie drobných
stavieb alebo stavebných úprav. Vydáva
rozhodnutia o povolení stavieb
komunikácií a o odstránení stavieb, vy-
dáva kolaudačné rozhodnutia dokonče-
ných stavieb a zabezpečuje výkon štátne-
ho stavebného dozoru. V rámci výkonu
cestného správneho orgánu vydáva sta-
noviská k projektovej dokumentácii pre
územné rozhodnutia a čiastkové vyjadre-
nia o projektovej dokumentácii pre Sta-
noviská k investičnej činnosti MÚ.

(jš)

TIP PRE VÁS

V poslednom čase sa, žiaľ, rozmohli krádeže
kovových poklopov na cestách. Ak sa vo vašom
okolí vyskytne podobná udalosť, budeme radi, ak
ju nahlásite správcovi cestných komunikácií na tel.
čísle 49 253 126. Rýchlym zákrokom tak spoločne
predídeme úrazom a nehodám.

Oddelenie výstavby a investícií nájdete
na 7. poschodí miestneho úradu, telefón
02/49 253 555, e-mail: investicne@banm.sk

hejsk

Najlepšie nákupy na internete

**5 000 PRODUKTOV
V INTERNETOVÝCH CENÁCH
PRIPRAVENÝCH IHNEĎ K ODBERU
V PREDAJNI HEJHOUSE BRATISLAVA**

WWW.HEJ.SK

HEJHOUSE BRATISLAVA
OC KORZO, PESTOVATEĽSKÁ 13, 821 04 BRATISLAVA

02 20251000

Z preplnených ciest na železniciu

Viac než tri mesiace už premávajú nové moderné vlaky na stokilometrovej trati Bratislava - Dunajská Streda - Komárno aj cez našu stanicu v Novom Meste. Len za prvé dva týždne prevádzky prepravili vyše 60 tisíc cestujúcich. Denne tak využilo túto formu prepravy priemerne 4500 ľudí.

Spoločnosť RegioJet zabezpečuje okolo 25 spojov v oboch smeroch medzi Bratislavou a Dunajskou Stredou, ktoré jazdia počas špičky každú polhodinu. Predstavu-

je to zhruba dvojnásobné zvýšenie kapacity oproti predchádzajúcemu cestovnému poriadku štátnych železníc. Najrýchlejší spoj zvládne túto 47-kilometrovú trasu za 38 minút!

Železničná trať z Bratislavy do Komár-

na nepatrila doteraz medzi najvyťaženejšie. Okolie Bratislavy však v posledných rokoch zaznamenalo mohutnú výstavbu, ktorá sa prejavila zahustením automobilovej dopravy a vytváraním kolón. „*Ludia sa teraz môžu odviezť do hlavného mesta pohodlnejšie, rýchlejšie a verím, že aj bezpečnejšie,*“ povedal Ján Figel'. Práve počas jeho pôsobenia v kresle ministra dopravy sa podarilo prilákať tohto súkromného dopravcu na Slovensko. Železnice chcú dosiahnuť, aby viac motoristov využívalo dopravu vlakom. Odľahčili by sa tak preťažené cesty aj v našej mestskej časti.

Výhody, ktoré ponúka tento spôsob dopravy oproti zdĺhavému cestovaniu autom, sa nedajú porovnať. Cestujúci vo vlakoch RegioJet majú bezplatný prístup k internetu, dennú tlač i možnosť občerstvenia. Internet zadarmo sa využíva najmä v ranných spojoch do Bratislavy a popoludní v opačnom smere, teda pri cestovaní do zamestnania a naspäť domov.

Pre obyvateľov to znamená dvojnásobnú výhodu. Pre tých, ktorí cestujú za štúdiom, prácou, lekárom, poznaním a rekreáciou, je to kvalitná a spoľahlivá preprava. Pre všetkých občanov to znamená úsporu zhruba 1 euro na vlakokilometer. Za rok je

to zhruba milión eur ušetrených pri podpore verejnej dopravy na tejto trati.

„*Stanica postavená ešte v šesťdesiatych rokoch minulého storočia si vyžadovala komplexnú rekonštrukciu. Druhá najväčšia stanica v Bratislave by mala byť dôstojnou bránou do hlavného mesta nielen pre návštevníkov, ale aj pre každodenných cestujúcich, ktorí využívajú vlakovú dopravu. Preto som rád, že sa nám podarilo spraviť zo stanice v Novom Meste modernú železničnú stanicu zodpovedajúcu európskym štandardom 21. storočia. Oceňujú to aj cestujúci, pre ktorých nielen budova stanice, ale aj nástupištia poskytujú dnes oveľa vyšší komfort než v minulosti,*“ uviedol Ján Figel'.
(mk)

Čo trápi Novomešťanov?

Športovci z Kuchajdy upozornili našu redakciu na zápach v okolí veľkoobjemového kontajnera umiestneného medzi dvoma bufetmi pri plote z Tomášikovej ulice v blízkosti basketbalového ihriska. Napísali: „*Viacerí z návštevníkov si všimli, že najmä keď sa zotmie, z prístaveného auta prehadzujú cez plot do tohto kontajnera veľké vrecia, z ktorých sa šíri neznesiteľný zápach.*“ So žiadosťou o prešetrenie a riešenie sme sa obrátili na oddelenie životného

prostredia a oddelenie verejného poriadku miestneho úradu aj na pracovníkov EKO-podniku VPS.

Popri požiadavke na prešetrenie situácie mestskou políciou, podanej oddelením verejného poriadku MÚ, zabezpečil EKO-podnik premiestnenie kontajnera a častejšie vyprázdňovanie jeho obsahu. Pracovníci podniku nás informovali, že pripravujú aj ďalšie opatrenia, ktoré zabránia jeho zneužívaniu. Od 1. júna sa zmenilo rozmiestnenie kontajnerov a upravil sa systém odvozu a kontroly. Zároveň sa v blízkej budúcnosti pripravuje výmena súčasných kontajnerov za uzatvárateľné. Ak by návštevníci Kuchajdy spozorovali podobný problém, najlepšie urobia, ak budú ihneď kontaktovať stredisko dopravy EKO-podnik VPS, telefón 4425 9308.

Na Odborárskej ulici prekážajú vodičom už dlhé roky zbytočné železničné koľaje, ktoré nikam nevedú. Aj v tomto

případe ide o priecestie na komunikácii, ktorá je v správe magistrátu. Koľaje sú však vlastníctvom spoločnosti Istrochem Reality, a.s. Začiatkom roka preto starosta našej mestskej časti oslovil jej riaditeľa. Istrochem je ochotný len odstrániť koľajový zvršok vrátane podvalov. Vzhľadom na finančnú situáciu hlavného mesta zabezpečí opravu vozovky mestská časť Nové Mesto. Sme teda pripravení pomôcť problém vyriešiť, Istrochemu však ešte vždy chýbajú potrebné doklady z magistrátu – realizačný projekt stavby, stavebné povolenie a overené zakreslenie sietí. Len čo ich získa, bude možné v úsilí o úpravu komunikácie pokračovať.
(red)

Uzávierka Sliáčskej do konca októbra

Až do 30. októbra tohto roka bude uzavretý 241-metrový úsek cesty na Sliáčskej ulici. Mestská časť Bratislava - Nové Mesto povolila uzávierku v súvislosti s rekonštrukciou miestnej komunikácie a inžinierskych sietí. Obchádzka je možná po príľahľých cestách vyznačených dopravným značením.

Aby detské hry boli bezpečné

Hojdačky, preliezačky, šmýkačky, kúsok asfaltu s bránkou alebo basketbalovým košom, neodmysliteľné pieskovisko. Svet, ktorý od jari do jesene priťahuje deti, ale aj staršie generácie obyvateľov. Tí najmenší tu objavujú základy „architektúry“ a naučia sa požívať formičky, menší školáci si natrénujú obratnosť a prežijú svoje malé dobrodružstvá. Kým adolescenti odrastú, ešte dlho sa stretávajú na svojom ihrisku pri loptových hrách alebo na lavičkách. A kolotoč sa začína odznova, keď mamičky privedú svojich potomkov, či starí rodičia z lavičiek dozerajú na vnúčatá.

Pravidelná kontrola pomáha predísť úrazom

V našej mestskej časti máme 37 detských a 5 športových ihrísk, o ktoré sa starajú pracovníci EKO-podniku VPS. Ide predovšetkým o udržiavanie čistoty, hygienu a bezpečnosť, pretože vonkajšie hracie prvky musia naozaj veľa vydržať. Pred letnou sezónou sa natierajú lavičky, hojdačky a konštrukcie, montujú sa odpadkové koše,

piesok v pieskoviskách sa vymieňa za nový. Počas leta sa ihriská čistia v týždenných intervaloch, k pravidelným činnostiam patrí zametanie, vyhrabávanie lístia a ručné zbieranie odpadu. Pre každé ihrisko existuje takzvaný plán kontroly, podľa neho sa robí ročná kontrola pred sezónou. Poškodené zariadenia a hracie prvky sa však opravujú aj priebežne, hneď ako sa nedostatok zistí.

Hygienické predpisy sú prísne
„Tohto roku sme vymenili viac než 200 ton piesku. V priebehu sezóny piesok v pieskoviskách pravidelne raz za dva týždne prekopávame, prehrabávame a polievame vodou. Hygienické predpisy sú prísne, veď ide o zdravie najmenších detí. Keď hygienici urobia rozbor piesku a zistia nebezpečné baktérie, musí sa celý obsah pieskoviska vymeniť. V minulom roku urobili u nás sedem náhodných kontrol, našťastie, všetky dopadli dobre,“ informuje Helena Štepianska, vedúca príslušného strediska v EKO-podniku.

Hygienické predpisy sú prísne

Pribudli mobilné toalety
Rodičia sa dlho sťažovali, že pri návštevách ihrísk s malými deťmi nemôžu použiť toalety, ktoré tu kedysi bývali, no dnes sú zlikvidované. Aj tento problém sa podarilo vyriešiť, mestská časť rozhodla o využívaní mobilných WC počas letnej sezóny. Takéto zariadenia sa už skôr inštalovali na Uhrovej ulici a v Novej dobe, ďalšie pribudli v parku na Račianskom mýte a na Osadnej ulici.

Pribudli mobilné toalety

Odvoz prišiel vhod
Mestská časť v spolupráci so združením ENVIDOM v máji opäť umožnila obyvateľom odovzdať nepotrebné elektrospotrebiče. Pracovníci ENVIDOM-u navštívili 258 ohlásených domácností, na ktorých prevzali 10 412 kg elektroodpadu. V porovnaní s májom minulého roka, kedy sa vyzbieralo 2 930 kg, sme zaznamenali viac než trojnásobný nárast záujmu. Dve tretiny elektroodpadu tvorili televízne prijímače a staré monitory, ďalšími časťami spotrebičov boli chladničky, sporáky, práčky či umývačky riadu. Bezplatný odvoz výrobkov, ktoré už doslúžili, je vítanou pomocou pre každú domácnosť, ich odborná likvidácia sa prejaví priaznivo na životnom prostredí.

Park s.r.o. Miestny úrad prosí chovateľov o dodržiavanie hranice vyznačenej na tabuli, aby nedochádzalo k znečisťovaniu pozemku susediacej obchodnej akadémie. (jš)

Prevádzkový čas je v lete dlhší

Päť ihrísk sa na noc zamyká, aby boli chránené pred výtržníctvom. Sú to detské ihriská na Osadnej ulici, v Novej dobe, na Ludevom námestí, na Uhrovej ulici a športovisko na Ladzianskeho ulici. Od 1. mája do 31. októbra sú otvorené od 8. do 21. h, v októbri a novembri od 8. do 19. h.

Pre oddych malých i veľkých

Pracovníci údržby z EKO-podniku sa starajú o dobrý stav lavičiek a zariadení nielen na detských ihriskách, ale aj na ostatných verejných priestranstvách. V priebehu posledného roka zrekonštruovali 249 drevených lavičiek úplne, na ďalších 64 lavičkách vymenili poškodené dosky. „Aby sa predĺžila životnosť a zjednodušila údržba, objednali sme plastové dosky na 110 kusov lavičiek. Svojmu účelu dnes už slúži 47 plastových lavičiek a opravy vďaka novému materiálu prebiehajú rýchlejšie,“ priblížila pracovné plány pani Štepianska..

Jana Škutková,
Snímky František Rajecký

Chovateľov psov poteší dočasný výbeh

Po sprístupnení trávatej plochy pri stanici Nové Mesto sa psičkárom otvára ďalšia vhodná lokalita, tentokrát takmer v centre mesta, v blízkosti parku na Račianskom mýte. Ohradený areál medzi Smrečianskou a Mikovíniho ulicou už pracovníci EKO-podniku pokosili a vyčistili, osadili vstupnú bránu, potrebné informačné tabule aj odpadkovú nádobu na exkrementy. Venčisko psov je tu zriadené dočasne, na základe dohody s vlastníkom pozemku GTC Real Estate

Odvoz prišiel vhod

Mestská časť v spolupráci so združením ENVIDOM v máji opäť umožnila obyvateľom odovzdať nepotrebné elektrospotrebiče. Pracovníci ENVIDOM-u navštívili 258 ohlásených domácností, na ktorých prevzali 10 412 kg elektroodpadu. V porovnaní s májom minulého roka, kedy sa vyzbieralo 2 930 kg, sme zaznamenali viac než trojnásobný nárast záujmu. Dve tretiny elektroodpadu tvorili televízne prijímače a staré monitory, ďalšími časťami spotrebičov boli chladničky, sporáky, práčky či umývačky riadu. Bezplatný odvoz výrobkov, ktoré už doslúžili, je vítanou pomocou pre každú domácnosť, ich odborná likvidácia sa prejaví priaznivo na životnom prostredí.

(jš)

EXPEDÍCIA PANELSTORY po bratislavských sídliskách

Na bicykli abstraktnou krajinou
bratislavských sídlisk

Súčasný Bratislavčan je aspoň sčasti odchovaný na sídliskách. Ťažko to povedať inak, keď ešte pred dvadsiatimi rokmi v nich žili takmer štyri pätiny obyvateľov. Život na sídliskách nepochybne poznačil súčasné generácie, čo je už samo osebe dostatočným dôvodom na dôkladnejšie poznanie tohto dedičstva minulej epochy. Expedícia PANELSTORY, pripravená v rámci Dní architektúry 2012, bola súčasťou tohto úsilia. Predstavovala cestu za históriou jednotlivých sídlisk s rozhovormi o ich vývoji, hodnotách i nedostatkoch. Na vopred dohodnutých zastávkach sa účastníci cesty zhovárali s architektmi, výtvarníkmi i ďalšími odborníkmi.

A prečo práve na bicykloch?

„Pretože sídliská sú vhodným prostredím na tento druh dopravy, dnes čoraz populárnejšej. Nie náhodou sa práve v nich rozvíjala naša súčasná cyklokultúra – cyklistika i korčuľovanie,“ odpovedala Henrieta Moravčíková, teoretička z Ústavu architektúry SAV, ktorá so svojím nevelkým kolektívom expedíciu pripravovala. „Ak sme teda pomerne vzdialené sídliská chceli záujemcom všestranne priblížiť, prečo nie spôsobom, ktorý môže byť pre mnohých atraktívny?“

Okrem toho od začiatku rákali, že sa pridajú cyklisti z cyklokoalície – a nemýlili sa. Napokon, plánované nové cyklotrasy povedú aj cez sídliská, alebo aspoň popri nich.

V Novom Meste bratislavské sídliská kedysi štartovali. Naša mestská časť má na svojom území tie najstaršie – niekdajšiu „Februárku“ v blízkosti Račianskeho mýta (1953 – 1961, autori Štefan Svetko, Ondrej Dukát, Václav Houdek, Mária Krukovská, Emil Vician, Štefan Ďurkovič) a Hostinské-

Ing. Šmidovič vie o paneloch všetko

ho sídlisko (1959 – 1964, Ivan Matušík). Ak, pravda, nerátame menšie celky na Teplickej ulici (1959 – 1961, autori Georgi Tursunov, Jaroslav Vítek a i.) a neskoršiu postupnú výstavbu na Kramároch. Na cyklistickej ceste za históriou sídlisk prišli tie prvé na rad ako posledné – až v sobotu podvečer, v rámci štvrtej expedície PANELSTORY.

Na kolesách okolo Nového Mesta

Takmer sto cyklistov sa v tú júnovú sobotu rozhodlo spoznať architektonické zaujímavosti našej mestskej časti a vypočuť si príhovory osobností, ktoré stáli pri ich zrode.

Okruh Novým Mestom sa začínal pri Slimáku, ktorý si už v jeho pôvabnej pôvodnej podobe pamäta len staršia generácia. „Slimák bol symbolickým zlomom v histórii slovenskej architektúry. V časoch so-

cialistického realizmu navrhol obchodné stredisko v tvare ulity sebavedomý mladý architekt Ivan Matušík. Lahucký pavilón, ktorý predstavoval vstupnú bránu do sídliska Hostinského, sa stal kultúrnym dielom, chodili sa naň pozerat zahraničné delegácie odborníkov,“ uviedla dôvod prvej zastávky doc. Ing. arch. Henrieta Moravčíková, PhD. Žiaľ, po osemdesiatom deviatom roku sa budova dostala do rúk súkromného vlastníka a bola prestavaná bez citu a úcty k autorovmu architektonickému riešeniu. To bol aj dôvod, prečo sa Ivan Matušík, vizionár slovenskej architektúry, odmietol stretnutia zúčastniť. Dodnes sa nevyrovnal s faktickým zánikom svojho diela a obáva sa, že podobný osud môže stihnúť aj ďalšie z jeho stavieb – obchodný dom a hotel na Kamennom námestí.

Ďalej nás cyklistická trasa viedla popri panelových domoch na Riazanskej, ktoré predstavujú prvý rozvojový smer hromad-

Architektonická podoba Slimáka utrpela necitlivou prestavbou

nej bytovej výstavby, vytýčený v polovici päťdesiatych rokov. František Šmidovič vysvetlil výhody predpätých betónových panelov („BA-systém“), ktoré vo svojej dobe predstavovali jeden z najlepších panelových systémov.

Architektonicky zaujímavá je Matušikova malá samoobsluha na Brezovskej ulici, individuálne navrhnutá do tohto priestoru. Vzdušná konštrukcia, travertínový múrik, malý bazén s fontánkou, lavičky... Žiaľ, aj táto stavba je dnes prestavaná a pôvodné múry necitlivo natreté farbou.

Sídliisko na Račianskom mýte sa už stavalo inou technológiou. „Používali sme liaty betón, ktorý bol na Slovensku úplnou novinkou a využíval sa výlučne v Bratislave. Prvý vežiak pri obchodnom stredisku Pokrok bol experimentálny, všetky prvky sa tu skúšali – takzvané „Marečkove okná“ s vetračkami, bezfalcové dvere, odlievane priečky. Na ostatných domoch sa potom už využívali ako typové prvky. Debnenie sa použilo vždy na polovicu domu, po vylíatí a vytvrdnutí betónu sa dielce presunuli na druhú polovicu. Výrobnú linku na fasádne panely sme vybudovali na Kraskovej ulici, odkiaľ si ich žeriav priamo bral. Po odovzdaní domov do používania previezli linku do výroby na Mlynské nivy,“ spomína pán Šmidovič.

Popri sídlisku sa tiahol rad garáží, pod ktorými mal byť vybudovaný kryt civilnej obrany, to sa však už nerealizovalo. Z architektonického hľadiska je veľmi zaujímavá škola na Mikovíniho ulici od architekta Dedečka - triedy mali presklené steny obrátené do átria a v lete sa žiaci mohli učiť vonku.

„Nechceme romantizovať obdobie socializmu, ale sídliská sú našim dedičstvom, chceli sme ho ukázať v pravdivých súvislostiach a prebudiť oň záujem verejnosti. Račianske mýto bolo najlepším projektom hromadnej bytovej výstavby na

Slovensku,“ uzavrela zaujímavú prehliadku Henrieta Moravčíková.

Čo možno objaviť na sídliskách

Príprava tohto podujatia bola vraj pre kolektív z Ústavu architektúry SAV mimoriadne zaujímavá, aj keď to mnohých azda prekvapí. (Čo už sa prosím vás dá objaviť na sídliskách?) Odborníci však hľadajú na toto prostredie inými očami a radi by niektoré svoje objavy sprostredkovali aj nám ostatným. Henrieta Moravčíková ich na stretnutí s novinármi zhrnula takto:

„Čo všetko sme pri práci na našich sídliskách objavili? Napríklad komplexnosť ich urbanistickej tvorby - keď sme porovnávali niekdajšie návrhy so skutočnosťou. Lebo nie všetko, čo architekti kedysi navrhli, sa aj postavilo. Alebo na margo ich kritizovanej monotónnosti: Keď sústredíte na jednu kopu uplatnené typy panelovej prefabrikácie, zistíte, že je ich úctyhodné množstvo. Okrem toho, aj v monotónnom prostredí sa dajú objaviť príklady hodnotnej architektúry - mnohé by vynikli, keby sme sa o ne lepšie starali. Takisto medzi výtvarnými dielami sa tu nájdú cenné modernistické diela - žiaľ, neraz zarastené burinou...“

Pripomenula, že výtvarných diel sa do obytného prostredia z panelov dostalo v časoch jeho zrodu dosť, lebo platila tzv. „hlava 5“, predpis, ktorý prikazoval dať na výtvarné dotvorenie hromadnej bytovej výstavby pevne určené percento z investičných nákladov.

Vznikne Európska kultúrna cesta

V Európskej únii vykličilo pred časom úsilie osvojiť si nový, hlbší pohľad na architektúru totalitných režimov v uplynulom dvadsiatom storočí. A pripraviť podmienky na to, aby sa s ňou bližšie mohli oboz-

Malá sídlisková samoobsluha stratila pri rekonštrukcii svoju jedinečnosť

námiť aj bežní Európania - trebárs ako turisti. Mladý architekt Marián Potočár, ktorého dizertačná práca má presne takúto tému, pomáha na Ústave architektúry SAV ako doktorand pri formovaní slovenského podielu na tomto veľkom medzinárodnom projekte. Nevšedný projekt spoluplytvára 18 partnerov z jedenástich krajín juhovýchodnej Európy - náš Ústav stavebníctva a architektúry SAV je jedným z nich. Konečným vyústením všetkej ich výskumnej a hodnotiacej práce, dokumentovania a ekonomických štúdií by mala byť Európska kultúrna cesta po mílnikoch tohto problematického dedičstva. Povedie prekvapivo nielen bývalými socialistickými krajinami, ale i cez Taliansko (predovšetkým cez mesto Forlì) a Grécko.

„Áno, lebo ide aj o architektúru z tridsiatych rokov minulého storočia, z éry fašistických režimov a vojenských diktatúr, na Slovensku napríklad aj z vojnového štátu. Napriek totalitnej minulosti sa totiž z tejto architektúry postupom času stáva pamätihodnosť, ktorá si zaslúži pozornosť verejnosti. Veď svojím spôsobom dokladá kľúčové obdobia európskych dejín minulého storočia,“ vysvetľuje Marián Potočár. „Práve preto ju treba zviditeľniť, priblížiť - ba napokon aj spropagovať ako cieľ budúceho turistického putovania. Ucelená tematická cesta poskytne raz záujemcom celkový obraz tejto architektúry v juhovýchodnej Európe i jej rozdiely a špecifiká v jednotlivých krajinách.“

V každom prípade dá realizácia projektu ešte dosť práce. Možno by sme viac mali myslieť na to, že budúca Európska kultúrna cesta povedie raz aj cez naše sídliská. Aby aj tento jej úsek bol dostatočne „kultúrny“...

Viera Vojtková, Jana Škutková
Snímky Jana Škutková

Záverečná diskusia v parku na Račianskom mýte

Bábky na vode

Na Kuchajde ožila tisícročná vietnamská tradícia

Javisko amfiteátra na Kuchajde bolo posledný májový víkend degradované na pomocný priestor, lebo Vietnamské bábkové divadlo si ako javisko priviezlo vlastnú vodnú nádrž. Jeho umelci pri nej hrali dvakrát denne, bábkoherci dokonca priamo v nej, i keď ich za krátkou oponou nebolo vidieť. Vodnú hladinu čerili len účinkujúce bábkky – chvíľami tak intenzívne, že na deti natlačené pri okraji nádrže fŕkala voda. Hrôzostrašné draky v mrákavých dymu, chrliace vodu z papulí, dlhokrúké vtáky, kačky, pes, ryby... Postupne sa objavil aj volský záprah, roľníci, ľudia na čnoch, rybári s košami, tanečnice... Všetko v rytme klasickej vietnamskej hudby s jej charakteristickými vysokými tónmi a vytrvalo opakovanými motívami. Muzika bola „živá“, skupinka umelcov v tradičných odevoch sedela vonku pri nádrži - vyhrávali, hovorili i spievali, škoda len, že dialógom a výkrikom veľká väčšina obecnstva nerozumela. Pohyby bábok našťastie vyjadrovali jednoduché deje pomerne zrozumiteľne.

Vietnamské deti na Kuchajde pozerali na pestrofarebnú vodnú scénu takisto vyjavene ako tie naše, a nečudo, veď sa narodili už u nás. Dospelí návštevníci sa ticho dohadovali, akým spôsobom asi bábkoherci „vo-

dia“ svoje bábkky. Nejednen zvedavec nazrel zboka i za záves. V pološere uvidel mladých Vietnamcov brodiacich sa vo vode v nepremokavých overaloch - tlačili pred sebou tyče s pripevnenými figurínami a rôznymi spôsobmi zabezpečovali ich pohyby. Niekedy podľa všetkého i vlastnými rukami ukrytými pod ich kostýmami.

Už po chvíli bolo väčšine návštevníkov jasné, že takéto bábkové divadlo mohlo vzniknúť len v ďalekej teplej krajine, kde sa život odohráva z veľkej časti pri vode,

na vode a vo vode – aspoň na nížinatom vidieku, kde sú ryžové polia časť roka zaliate vodou. Nepriamo to neskôr potvrdil aj vietnamský veľvyslanec Nguyen Xuan Luu, keď povedal: „Popri ťažkej práci na ryžových poliach si náš ľud vymyslel takúto zábavku.“ Draky vo Vietname síce nežijú, ale podobne ako v Číne aj tu patria medzi uctievané mýtické bytosti. Pôvodne vraj vodné divadlo slúžilo len na zabavenie detí, neskôr žilo vlastným životom, ba dostalo sa až na cisársky dvor.

Mnohí z návštevníkov na Kuchajde ocenili, že Vietnamci si svoju prastarú divadelnú tradíciu spred dlhých stáročí tak starostlivo opatrujú – inak by s ňou dnes nemohli úspešne vystupovať i v zahraničí. Pravda, dá sa to len v lete...

Viera Vojtková

Snímky František Rajecký

Je nás viac o 146 detí

Naša mestská časť privítala v máji 70 novorodencov. V Stredisku kultúry na Vajnorskej ich slávnostne uviedli do života. Mierne navrch mali chlapci, ktorých bolo 38. Starosta Nového Mesta Rudolf Kusý, ako je už milou tradíciou, odovzdal ich rodičom finančný dar 200 eur a malú pozornosť – podbradník s vyšitým erbom mestskej časti a hrkálku. V príhovore opäť zdôraznil, že ide o jednu z najpríjemnejších akcií, ktoré mestská

časť organizuje. Rodičov informoval, že novomestská samospráva má v pláne vytváranie nových priestorov pre škôlkarov. Po našej júnovej uzávierke sa rovnakej pozornosti tešili rodičia ďalších 76 detí, o ktoré sa rozrástlo obyvateľstvo Nového Mesta. (red)

Pomôžte nám objaviť aktívne babičky

V májovom čísle Hlasu Nového Mesta sme upozornili na prvý ročník súťaže *Babička mestskej časti Bratislava – Nové Mesto*. Jej cieľom je motivovať ženy – seniorky k aktívnemu životu a oceniť ich um či šikovnosť. Účastníčka by mala mať 60 a viac rokov, aspoň jedno vnúča a trvalý pobyt v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Prihlásiť sa môže sama, ale môžu to urobiť aj rodinní príslušníci, prípadne ľudia z okolia, ktorí ju považujú za vhodnú kandidátku.

Ako sa prihlásiť?

Formulár prihlášky nájdete u vedúcich vo všetkých kluboch dôchodcov,

na webovej stránke www.banm.sk, môžete si ho vyžiadať u Ing. Gabriely Vojtechovej na oddelení sociálnych služieb MÚ BANM, číslo dverí 310, telefón 02/49 253 377, e-mail socialne@banm.sk. Vyplnenú prihlášku doručte na adresu: Miestny úrad, Junácka ul. č. 1, 832 90 Bratislava s označením „Súťaž Babička mestskej časti Bratislava – Nové Mesto“ do 31. augusta 2012.

Babičky, neváhajte! Vaše skúsenosti, životná múdrosť i šikovné ruky stoja zato, aby ste sa o ne podelili s mladšou generáciou. Víťazku čaká zaujímavá finančná odmena, pre ďalšie účastníčky sú pripravené vecné ceny. (jš)

Najšikovnejšia bola čierna Berry

Tridsať sympatických chlpadčov spolu so svojimi majiteľmi v sobotu 9. júna súťažilo o titul Novomestského psieho šampióna. Mestská časť v spolupráci s výcvikovým kynologickým centrom SAR DA pripravila pre nich zábavnú súťaž, v kto-

V prvej disciplíne sa meralo psie IQ. Stretla som pri nej šikovného Assana, kríženca vyžle so zlatým retrieverom. Rýchlo si poradil s hľadaním kúska žrádla pod konzervou, pod podložkou a vytiahol si ho aj labkou spod dosky. Na povel „Pod' ku mne!“ pribehol k svojej majiteľke Zuzane Ižovej a s celkovým hodnotením 18 bodov z 20 mu namerali takmer psiu genialitu. „No neviem, či prejavil viac rozumu, alebo len veľkú pažravosť“, smiala sa pani Zuzka: „Našli sme ho na ulici, keď mal asi rok a cvičili sme ho sami s manželom.“

Pri mašličkovaní mal majiteľ uviazať psovi za minútu čo najviac mašličiek, v ďalšom súťažnom kole ho previesť čo najrýchlejšie slalomom a na záver zdolávať „prekážkodom“. Víťazkou a šampiónkou sa stala dvojročná fenka Berry, kríženec nemeckého ovčiaka s labradrom. Jej osud sa nezačal práve najlepšie,

rej predviedli svoju šikovnosť. Nie náhodou hovorím, že súťažili spolu, v niektorých disciplínach mohli majitelia svojich štvornohých priateľov zastúpiť. Ukázalo sa však, že to nebolo potrebné. Ako povedala Barbara Baloghová zo SAR DA, súťaž navrhli tak, aby ju zvládli aj domáci miláčikovia, ktorí inak väčšinu dňa preležia na gauči. Účelom bolo ukázať, že základný výcvik je vhodný pre každého psíka a nenásilnou cestou zoznámiť majiteľov s jeho priebehom, pretože potom môže byť aj vzájomné spolužitie lepšie.

ale potom mala veľké šťastie. Marianna Janíčková si ju vzala z trnavského útulku, pričom pôvodne si na internete vyhliad-

la úplne iného psíka. „Berry je veľmi priateľská a hravá, miluje loptičky. Má dobrú povahu a rada mi pomáha, úplne do čista poumýva všetky taniere,“ usmieva sa Marianna.

Súčastou programu bola aj ukážka strihania psov, ktoré v „Zmenárni“ predviedla pani Andrea Grossmannová. Prezradila, že psíkov treba zvykať na strihanie od šteniatok, potom sa neboja.

Tvorivý program bol pripravený aj pre menšie deti, a tak si na svoje prišli aj psičkári, ktorí si chceli užiť pekné rodinné predpoludnie. Počasie im to napriek odstrašujúcim predpovediam doprialo, pretože poriadna búrka sa spustila až neskôr popoludní.

Jana Škutková

Snímky František Rajecký

Pozdrav z rybníka

‘Tak vitaj!’

Asi takto ma chcela pozdraviť žabka opretá o konárík so široko rozťahnutými prednými nožičkami a plávacími blanami - nad ich veľkosťou som sa skutočne počudovala.

Ťahalo ma do vody, stisnúť ponúkanú ruku a povedať ‘Ďakujem’. Bol to obrázok, na aký sa nezbúda, príroda ho ponúka z vďaky za úctu, ktorú jej preukazujeme.

Žabka-mamina mala na sebe kríčovite sa držiaceho malého samčeka. Práve znášala dlhú šnúru maličkých čiernych vajčiek, zárodok budúcej generácie. Jej prácu narušil ďalší samček, ktorý nemal družku, no tiež sa chcel zúčastniť zrodu nového potomstva. Žabka ho zadnou nožičkou rázne odkopla. Na oplodnenie snáď aj tisícov vajčiek stačí predsa

jeden tatko.

Vajička sa namotávať okolo konáríkov. Na jednom, pri ktorom som sa zastavila, boli namotané tak husto, že vyzerali ako prepichnutá tenisová loptička. Uplynie niekoľko týždňov a vajička prekonajú skutočný zázrak života, nadobudnú hlavičky a chvostíky, stanú sa z nich žubrienky.

Jedného dňa som začula z brehu žalostný nárek. Čo sa tu deje? Môj pohľad zaujal párik, ktorý sa nedokázal pohnúť z rozbahneného vysokého nánosu spôsobeného ťažkým mechanizmom. Pokus o jeho záchranu sa skončil s nohavicami zablatenými až po kolena. Aj takéto prekážky musia naše žabky prekonávať počas jarnej migrácie.

Poučenie z prírody si odnášajú už naši škôlkari a školáci. Tí, čo sú tu prvý raz, prídu s rukavicami -

dotknúť sa žabky môže byť riskantné či nepríjemné... Neprejde ale ani chvíľa a rukavice putujú do rukasa, deti chytajú žabky holými ručičkami, ba začínú sa s nimi aj maznať. Prvé dotyky sú zážitkom, ktorý dlho pretrvá. Videla som maturanta, ktorý sem chodí každý rok pomáhať mladším.

Niekedy mladí ochranári napočítajú pri jednom zbere aj 500 - 800 žabiek, väčšinou párikov, ale dosť je i samčekov, ktorí si nestihli vyhliadnuť družku v lese. Samičky sú vzácne, húževnatý boj o ne sa začína už pred ohrádzkou a pokračuje v rybníku.

Zostane toto nádherné divadlo v lesoparku našou trvalou hodnotou, alebo vyženieme žabky ropuchy z ich pradávneho priestoru, aby sme my, ľudia, uspokojili naše neprimerané chutky na ďalšiu výstavbu? Dúfajme, že sa tak nestane a aj dnešní mladí ochranári sem budú chodiť so svojimi deťmi a učiť ich pokore a úcte k prírode.

Blažena Schenková

KULTÚRNE LETO V

**Každú NEDEĽU
od 17.00 do 19.00**

**Novomestská
promenáda**

Koncerty v parku
na Račianskom mýte

**Každú STREDU
a SOBOTU
o 21.30**

**Letné kino
na Kuchajde**

Premietanie filmov
na želanie

**Každú SOBOTU
od 17.00 do 22.00**

Tanečné kultúrne leto

V Stredisku kultúry na Vajnorskej 21
Živá hudba a tanec pri sviečkach

**Každú SOBOTU
od 18.00 do 20.00**

**Koncerty a kurzy tancu
horúcej Oceánie
s Ailimou na Kuchajde**

30. jún - A'CONTTO - funky

7. júl - O.B.D. - rock unplugged

14. júl - Výber zo svetových muzik
(Muzikálové štúdio XANADU Zity)

21. júl - Robo KAJZER a Peter MEL
(zabávači z TV relácie DEREŠ)

28. júl - Allan MIKUŠEK - country

4. august - Robo PAPP a BYSTRÍK

11. august - Detské popoludnie a
skupiny MAXIM TURBULENC - hos

18. august - Peter LIPA BAND - ja

25. august - Program Modrá ruža
podvečer so slovenskou a svetov

1. september - Detské športové p
„Hurá do školy!“

8. september - Záver kultúrneho

NOVOM MESTE 2012

cov

e

kálov
(Orlickej)
LUŠ

- pop
koncert
šť z ČR
zz
-
ou operetou
popoludnie

leta

Každú NEDEĽU
od 17.00 do 19.00

Cesta
rozprávkovým
lesom

Na Partizánskej lúke
Športovo-súťažné popolud-
nie a detská diskotéka

Každý PONDELOK
o 16.30

Filmové pondelky
pre pamätníkov

V Stredisku kultúry
na Vajnorskej 21
Premietanie filmov
z 50. a 60. rokov

Každý ŠTVRTOK
od 19.00

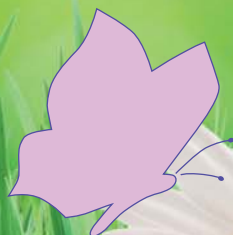
Hudobné štvrtky
v Slimáku

Pravidelné hudobné
večery v Pizza
restaurant - Slimák
Známe kapely
z bratislavskej hudobnej
klubovej scény

Každý UTOROK
a ŠTVRTOK
o 18.30

Letná joga
na Kuchajde

Zacvičte si a relaxujte
pri západe slnka

Seniori sú tvoriví, len im treba dať priestor

Pred každou z týchto fotografií hodno postáť – kochať sa, premýšľať, nadviazať na výtvorný signál autovných predstáv. Júnoví návštevníci Strediska kultúry na Vajnorskej, ktorých fotovýstava vo vestibule zaujala, sa iste začudovali, keď zistili, že všetku túto krásu zvečnili priam profesionálnym spôsobom seniori – absolventi dvoch semestrov Kurzu digitálnej fotografie z Univerzity tretieho veku Slovenskej technickej univerzity.

Vernisáž v stredu 6. júna bola nabitá programom takisto ako vestibul návštevníkmi a v knihe návštev pribúdali obdivné komentáre.

„Sám som prekvapený veľkolepým výsledkom nášho úsilia,“ priznal v prúde otváracích príhovorov lektor kurzu, známy fotograf Pavel Kastl. Ako sa mu vlastne pracovalo s „poslucháčmi“, ktorí nesú na bedrách už rad krížikov? Je rozdiel medzi výučbou mládeže a seniorov?

„Obrovský, lebo starší ľudia sú kreatívni, majú za sebou životnú skúsenosť, bohatstvo zážitkov. Mladí často naháňajú skôr technické detaily, nemajú v sebe ešte to emocionálne zázemie.“

Chcete povedať, že seniori majú čo vyjadriť – len im treba pomôcť ako na to. Áno?

„Presne tak. Treba ich len postrčiť, nič viac... Dať im priestor, aký na vyjadrenie potrebujú. Na tejto výstave nie sú zastúpené len rozličné žánre, ale aj rozličné kreatívne postupy.“

Zopár absolventov sa po skončení programu prišlo so svojim lektorom rozlúčiť. Ich ďakovné slová neboli zdvorilosťou, vyžarovali rešpekt a úctu.

„Ešte aj keď hovoril o nedostatkoch nejakej fotografie, vždy to dokázal povedať tak, aby sa jej autora nedotkol,“ oceňovala Pavla Kastla ako pedagóga architektka Štefánia Krumlová, jedna z absolventiek

Niekedy sa žiada, aby kytice priniesli dámy – tieto dve sú pre Pavla Kastla, od dvoch krúžkov kurzu

kurzu. Väčšina jeho absolventov by sa rada vzdelávala ďalej, je im ľúto, že lektor s pokračovaním kurzu neráta.

„Vlak je rozbehnutý, treba ho už len udržiavať v chode,“ vraví s úsmevom Pavel Kastl.

Čo myslíte, prečo v kurze prevažovali ženy?

„No, jednak je ich v starších ročníkoch viac, a potom – ženy sú navyknuté makať. Keď deti odrastú a povinnosti v rodine je menej, mnohým chýba životná náplň. Často aj spoločenské kontakty. A vidíte – stačia dva takéto semestre a sme bohatší o tridsať tvorcov.“

Viera Vojtková,
snímka Andrej Trebatický

Jubilanti na svoj vek nevyzerajú

Štyrikrát za rok sa v Stredisku kultúry na Vajnorskej stretnú skôr narodení oslávenci, ktorí sa dožívajú okrúhleho výročia, alebo je ich vek už taký úctyhodný, že ich mestská časť pozýva na slávnostné posedenie každý rok. Asi 150 hostí, ktorí prijali pozvanie na 16. mája, sa v priateľskom ovzduší a pri ľudovej hudbe cítilo príjemne. „Pre nás znamená veľmi veľa, ste našimi rodičmi či starými rodičmi, vybudovali ste túto krajinu. Na svoj vek vôbec nevyzeráte a ja som rád, že vám môžem zaželať zdravie, šťastie a ešte veľa slnečných dní,“ prihovril sa oslávencom starosta Rudolf Kusý. Keď odznelo spoločne zaspievané Živio,

odovzdal starosta tortu najstaršej prítomnej účastníčke, pani Klementíne Tomečkovej. Vo svojich 93 rokoch sa pani Tomečková sama dokáže postarať o seba aj o domácnosť. „Mala som neľahký život, pracovala som ako robotníčka. Keďže sme nemali vlastné deti, adoptovali sme si dievčatko Svatavu z Čiech. Dnes dcéra žije v USA, je učiteľkou,“ prezradila nám o sebe.

Orchester ľudových umeleckých nástrojov Slovenského rozhlasu pod vedením Miroslava Dudíka potešil i rozospieval dobre naladených oslávencov. Tentokrát bolo medzi nimi zo desať ľudí, ktorí už majú vyše deväťdesiat.

Jana Škutková

Plný autobus zážitkov

si priviezli členovia Klubu dôchodcov na Športovej ulici z nedávneho zájazdu do Olomouca. Na cestu využili každoročný príspevok miestneho úradu (a tešia sa, že na jeden zájazd im z neho ešte zostalo). O Olomouci rozprávajú s nadšením – ako ich tam prijali na radnici a previedli po historickom meste, ako obdivovali orloj, ktorý utrafil v akcii, hoci bije len raz za dva dni, i morový stĺp, jeden z najväčších v Európe. Na vyhladkovú vežu, ktorá má 140 schodov, si všetci veru netrúfli vystúpať,

inak ale veľmi oceňovali, ako v tomto meste dbajú na bezbariérové prístupy. V neďalekých Bystrovanoch u Olomouca navštívili arborétum s krásnym parkom, kde sa robievajú sobáše. Rozhovory s vedúcimi olomouckých klubov seniorov boli vraj veľmi srdečné, veď skúsenosti s ľuďmi majú podobné takisto ako sú si blízke moravské a slovenské pesničky... Už dnes na Športovej ulici spoločne plánujú, čo koncom leta ukážu zas oni hosťom z Olomouca, kam všade ich vezmú. (red)

Minister Čaplovič a župan Frešo ocenili najlepšie maturitné práce na ŠÚV

Minister školstva Dušan Čaplovič a bratislavský župan Pavol Frešo odovzdali študentom Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru ceny za najlepšie maturitné práce. Odovzdávania sa zúčastnili aj podpredsedníčka BSK Gabriella Németh a krajský poslanec a starosta Lamača Peter Šramko. Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, je najstaršou výtvarnou umeleckou školou na Slovensku.

Podľa ministra Čaploviča si táto škola zasluhuje úctu aj u politikov, či už regionálnych alebo celoštátnych. „Takéto školy treba osobitne podporovať, zaslúžia si to, vychovávajú kvalitných mladých ľudí do života. Nepotrebujeme len kvalitných technikov, sociológov, archeológov, historikov, potrebujeme aj ľudí, ktorí budú vplývať na našu spoločnosť duchom vlastného uvažovania, tvárnenia, kultúrou, ume-

Bartoš, Tereza Haumerová, Teodor Sprock a Zuzana Svatíková. „Som presvedčený, že s mnohými z vás sa stretneme v budúcnosti ako s vynikajúcimi výtvarníkmi alebo dizajnérmami, možno aj pedagógmi tejto školy a že budete robiť dobré meno nielen sebe, ale aj našej škole,“ uzavrel riaditeľ školy Milan Pagáč.

Škola úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave začala svoju výučbu ako Škola umeleckých remesiel v školskom roku 1928/29 otvorením kurzov kreslenia a reklamy. Metodikou a zameraním programu vedome nadviazala na nový európsky prúd, ktorý vytýčil avantgardný nemecký Bauhaus. Zakladateľom, organizátorom a prvým riaditeľom ŠUR bol Josef Vydra, historik a teoretik ľudového umenia, významný etnograf a pedagóg. Spolu s ním tu svoje schopnosti a skúsenosti odovzdávali mladým osobnosti slovenskej a českej umeleckej avantgardy: Ľudovít Fulla, Mikuláš Galanda, Jaromír Funke, Karel Plicka, Júlia Horová a ďalší.

Škola úžitkového výtvarníctva J. Vydru je nový názov, ktorý charakterizuje súčasnú koncepciu a poslanie školy. Jej terajší program nadväzuje na progresívne a avantgardné ideové odkazy ŠUR a vytvára základnú osnovu poslania súčasnej školy. V súčasnosti ju navštevuje 232 žiakov. V po-

Bratislavský župan Pavol Frešo odovzdal najlepším študentom ocenenie za ich maturitné práce

nuke je osem študijných odborov: propagačná grafika, úžitková fotografia, keramický dizajn, dizajn a tvarovanie dreva, kameňosochárstvo, ručné výtvarné spracúvanie textílií, konzervátorstvo a reštaurátorstvo. Počas svojho pôsobenia vychovala škola niekoľko generácií významných umelcov a odborníkov, ktorí sa nemalou mierou zaslúžili o rozvoj umeleckého diania na Slovensku a priblížili ho svetu. Sú to napríklad výtvarníci Albín Brunovský, Andrej Rudavský, Jozef Jankovič, Anton Cepka, Vladimír Popovič, Július Koller, Stano Filko, režiséri Juraj Herz, Juraj Jakubisko, Jozef Bednárík, Elo Havetta, mím Milan Sládek, herečka Zdena Studenková, scénografi Ján Zavarský, Aleš Votava a ďalší.

Ceny ŠÚV J. Vydru za dve najlepšie maturitné práce získali Tereza Sadlíková z oddelenia propagačnej grafiky a Lucia Huňadýová z oddelenia keramického dizajnu

ním... Zrejme preto táto škola patrí medzi šperky nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku,“ myslí si minister. „Dnešné udeľovanie cien nás opäť presvedčilo, že aj vo výtvarnom umení máme čo ponúknuť, a hlavne môžeme sa oprieť o umenie ako také, ktoré v čase krízy posúva národ dopredu,“ povedal župan Pavol Frešo.

Cenu ŠÚV J. Vydru za najlepšiu maturitnú prácu v kategórii plošných oddelení získala Tereza Sadlíková z oddelenia propagačnej grafiky. V kategórii plastických oddelení školy získala Cenu ŠÚV J. Vydru za najlepšiu maturitnú prácu Lucia Huňadýová z oddelenia keramického dizajnu. Za výborný prospech na maturitnej skúške si od ministra a župana prevzali ocenenie Lukáš

Maturanti Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru si prebrali ceny za najlepšie maturitné práce

*Továrň Stollwerck (dnes známa ako Figaro)
(zdroj: KUSKE, Bruno. 100 Jahre Stollwerck –
Geschichte 1839-1939, Köln, 1939)*

Historická stopa industriálu v Novom Meste a jej budúcnosť

Mestská časť Nové Mesto bola pôvodne najstaršou výrobnou oblasťou Bratislavy. Najskôr sa tu začalo rozvíjať mlynské hospodárstvo na potoku Vydrica, neskôr pribudli najvýznamnejšie moderné fabriky monarchie, vďaka čomu sa Bratislava stala jedným z dôležitých priemyselných centier Uhorska. Dnes sa výrobné, dopravné a iné pridružené stavby definujú ako industriál - industriálne dedičstvo, ktoré nám tu zostalo po minulých generáciách, často už opustené. Stojíme pred výzvou, ako sa zachováme k jeho hodnotnej kultúrnej vrstve.

Na začiatku 20. storočia stáli už v mestskej časti Nové Mesto (Újváros, Neustadt), piam obvide Bratislavy, železničné stanice. Železničné trate, ktoré nimi prechádzali, pôsobili ako dopravný základ pre rozvoj priemyslu v celom meste. Súčasne s nimi sa v Novom Meste zakladali významné fabriky ako Uhorská tabaková továrň (1853), Mestská plynáreň (1855), Ludwigov mlyn (1870), Pivovar Stein (1871), za mestom rozľahlá továrň Dynamit-Nobel (1873), fabrika na čokoládu a cukrovinky Stollwerck (1896), Uhorská cvernová továrň (okolo roku 1900), Pradiareň Danubius (1906), Siemens-Schuckertove závody (1902) a mnohé iné. Viaceré z vymenovaných historických podnikov spadajú dnes do iných mestských obvodov, lebo hranice Nového Mesta sa medzičasom zmenili. Továrne sa začali zatvárať najmä po zmene hospodárstva koncom minu-

lého storočia, čím sa stali nepotrebné z hľadiska priemyselného využitia. Niektoré podľahli tlaku investičných zámerov a boli navždy vymazané z urbanizmu mesta, iné industriálne pamiatky je stále možné v Novom meste nájsť, čakajú na svoj druhý dych.

Výroba na vode

„Prvou väčšou výrobnou lokalitou mesta už od 13. storočia bolo územie pozdĺž potoka Vydrica, kde sa nachádzalo deväť mlynov, preto sa dolina nazýva Mlynskou dolinou,“ píše vo svojej knihe Priemyselná Bratislava (vyd. Marenčin PT 2009) historička Viera Obuchová. Do Nového Mesta spadá dnes práve horná časť tejto doliny, v ktorej stoja posledné dva zachované mlyny - VIII. a IX. Prvý z nich je známy pod názvom Klepáč, ktorý dostal po prestavbe na reštauráciu s ubytovaním

v tridsiatych rokoch 20. storočia. Na konci 20. storočia začal tento mlyn, žiaľ, veľmi rýchlo pustiť. Podľa V. Obuchovej sa o znovuzrodenie tohto mlyna zaslúžil v rokoch 2006-2008 Viliam Sedlár, manžel pani Rabanovej - Rabanovcom totiž mlyn Klepáč patril v prvej polovici 20. storočia. Deviaty mlyn slúžil svojmu účelu až do roku 1868, potom bol aj on prestavaný na letný penzión s reštauráciou. Neskôr dostal názov Suchý mlyn. Dodnes ho môžeme nájsť v tomto malebnom údolí spolu s množstvom technických diel, nádrží, ktoré tu boli vybudované, aby zachytávali zrážkovú vodu na poháňanie mlynov v období sucha.

Formovala nás železnica

Spomínaná železničná trať, ktorá hrala závažnú rolu pri zrode priemyslu v Novom Meste v druhej polovici

19. storočia, viedla od dunajského nábrežia popri dnešnej Karadžičovej ulici cez stanicu Prvej konskej železnice a stanicu filiálky von z mesta až do Svätého Jura. Táto najstaršia železničná tepna doslova formovala mestský obvod, lebo pritiahla na toto územie mnohých investorov. Do druhej polovice 20. storočia slúžila aj na osobnú dopravu, no oveľa väčší význam malo jej napojenie na priemyselné podniky, ktoré vznikli v jej okolí. V histórii mestskej časti tak zanechala významnú historickú stopu. V urbanizme je dodnes zreteľná a môžeme ju tu nájsť ako opustené viacnásobné koľajisko s historickou budovou železnice za betónovým plotom, ktoré sa tiahne od Šancovej ulice a svoj význam pre priemysel si uchováva už len v blízkosti podnikov Palma a Istrochem.

Aj najznámejšia a najvoňavejšia fabrika v Novom Meste bola založená pri tejto trati. Bolo to v roku 1896 a pri jej zrode stála rodina Stollwerckovcov, silný investor z Nemecka, ale aj uhorská vláda, ktorá firme ponúkla daňové úľavy na podporu podnikania. A tak sa medzi Račianskou cestou a železničnou traťou vybudovala úspešná továreň na čokoládu a cukrovinky. Začala vyrábať mliečnu čokoládu a už onedlho sa jej výrobky vyvážali do celého Rakúsko-Uhorska, na Balkán, ba až do niektorých častí Ázie. Okrem továrenských budov vystavala firma aj stavby ubytovacie a doplnkové, ktoré slúžili zamestnancom. Dodnes fungujúci podnik (dnes známy skôr ako Figaro) má vo svojej skladbe budov niektoré zachované historické časti (napr. tehlovú vežu s akýmsi cimburím), sú však prekryté novšími dostavbami.

Tepláreň III. v roku 2012, snímka Veronika Kvardová

Nádejné dedičstvo po Nobelovi

Poloha Bratislavy ako najväčšieho mesta severného Uhorska na hraniciach oboch častí niekdajšej monarchie a jej dobré napojenie na železničnú sieť prilákali aj Alfréda Nobela, ktorý tu v roku 1873 založil fabriku na výrobu dynamitu a iných chemických látok. Jej pôvodné situovanie v močaristom teréne na okraji mesta dnes už nie je vnímateľné, keďže s rozvojom priemyslu sa do tejto časti Nového Mesta dostala aj výstavba obytných štvrtí a vybavenosti, ktorá areál starej fabriky úplne pohltila. Najväčší podnik tohto druhu v monarchii prešiel počas svojej histórie viacerými

zmenami. Okrem zmeny jeho názvu (na Chemické závody J. Dimitrova či dnešný Istrochem) sa viaceré historické budovy v areáli asanovali, vybudovali sa modernejšie výrobné, administratívne budovy a sklady. Niektoré historické stavby sú dnes už v dezolátnom stave, z niektorých sú len pustnute ruiny. V blízkosti závodu sú však stále zachované unikátne stavby cukrovaru a elektrárne (neskôr Tepláreň III.) z roku 1924. Pôvodne patrili k závodu Dynamit Nobel, neskôr boli obe preradené do podniku na výrobu umelých vlákien Vistra. Tieto dve stavby predstavujú dnes najvýraznejšie zachované súčasti priemyselnej zóny, ktoré priam lákajú na nové využitie. Príkladom im môže byť vodná veža na Nobelovej ulici, nedávno adaptovaná na architektonický ateliér.

Nové Mesto bolo kedysi prosperujúcou priemyselnou oblasťou. Z tých čias sa na jeho území zachovalo väčšie množstvo stále fungujúcich podnikov, ktoré výrazne vstupujú do siluety mesta. Zachované historické stopy industriálneho dedičstva, ktoré už neslúži svojmu pôvodnému účelu, majú svoje potenciály a limity, ktoré ich predurčujú na záchranu v podobe nového funkčného využitia. O ich možnej budúcnosti aj o niektorých návrhoch, v ktorých sa už riešil tento problém, sa dočítate v ďalšom pokračovaní.

Mlyn Klepáč v roku 2010, snímka Veronika Kvardová

Veronika Kvardová,
Katarína Šimončíčová ml.

14.6. - 9.9.2012

**Kultúrne leto
a Hradné slávnosti
Bratislava 2012**

Pod záštitou Milana Ftáčnika, primátora hlavného mesta SR Bratislavy.

Leto v Bratislave
Vás bude baviť!

BRATISLAVA VÁS POZÝVA NA 37. ROČNÍK MESTSKÉHO
FESTIVALU KULTÚRNE LETO A HRADNÉ SLÁVNOSTI
BRATISLAVA 2012!

Viac o programovej ponuke nájdete na: **WWW.BKIS.SK**

Partner
SKANSKA

BKIS

BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

www.bkis.sk

www.bratislava.sk

BRATISLAVA

120 rokov školy v Dimitrovke

V roku 1873 bola v Gaštanovom hájiku založená fabrika firmy Alfréd Nobel a spol. s názvom Dynamit – Nobel. Ako prichádzali noví pracovníci, vzrastal aj počet detí. V januári 1892 začali v jednom z miestnych robotníckych domov vyučovať deti robotníkov, ktorí pracovali v závode na výrobu dynamitu. Závod tak výrazne ovplyvnil život, zamestnanosť, kultúru i vzdelanie nielen v Gaštanovom hájiku, ale v mnohom ohľade aj v hlavnom meste Slovenska.

Od začiatku výroby prichádzali do závodu postupne mladí zamestnanci, zakladali si rodiny a ich deti museli nadobúdať vzdelanie v súlade so zákonom o povinnom vzdelávaní. Prvým učiteľom a riaditeľom školy bol Karol Laubner, ktorý spočiatku vyučoval 51 detí. Škola sa postupne rozširovala, od roku 1919 zadeľovali deti do slovenskej, nemeckej a maďarskej triedy, čo zodpovedalo zloženiu zamestnancov továrne i obyvateľov v jej okolí.

S rozvojom závodu a okolitých firiem počet žiakov ďalej narastal, bola potrebná i vyššia kvalita a dynamika výchovy a vzdelávania. V novembri 1931 sa začalo s nadstavbou školy, ktorú ukončili 31. augusta 1932. Škola získala jedno poschodie s tromi učebňami, kabinetom, zborovňou, správcovskou miestnosťou, pracovňou a školníckym bytom. Zariadená bola novým nábytkom, vybavená telefónom a didaktickými pomôckami. Investorom bolo mesto.

Počas pôsobenia školy sa vystriedal rad spoločenských systémov a historických epoch – monarchia, republika, vojna, totalitný systém, demokracia – v rozličných podmienkach. Školu za tie roky navštevovali a absolvovali tisíce žiakov vďaka zodpovednej práci množstva učiteľov a pomoci technických i administratívnych pracovníkov.

Mnohokrát sa zmenil názov školy: Mestská ľudová škola v Dynamitovej továrni – Bratislava, Štátna ľudová škola, Rímskokatolícka slovenská ľudová škola, XVII. národná škola v Bratislave - Dynamitke, 31. osemročná stredná škola v Bratislave - Gaštanový hájik, Základná deväťročná škola v Bratislave, Odborárska 4, Základná škola Odborárska 2. Súčasný názov školy je Základná škola s materskou školou, Odborárska 2 v Bratislave.

Pamätná listina z roku 1929

V septembri 1961 bola skolaudovaná telocvičňa školy ako výrazný prostriedok na realizáciu telesnej výchovy i telovýchovných podujatí detí, rodičov a obyvateľov Gaštanového hájika vo voľnom čase. V rokoch 1977 - 1981 prešla škola generál-

Budova školy v roku 1932

nou opravou, počas ktorej inštalovali nové plynové, vodovodné i elektrické vedenie, urobili novú fasádu, zrekonštruovali vnútorné priestory. Škola s novým vzhľadom a dvanástimi triedami privítala nový pedagogický zbor, ktorý bol základom jej učiteľského zboru až do začiatku deväťdesiatych rokov, keď sa začal omladzovať.

Popri výchove a vzdelávaní žiakov prinášala škola prostrediu Gaštanového hájika novú kultúru, spoločenský a duchovný život. Spojenie školy so svetovým vynálezcom Alfrédom Nobelom bolo a je zaväzujúce poznaním, že sa oplatí byť múdrom, vzdelaným a aktívnym človekom. Preto bol výchovno-vzdelávací proces v škole vo všetkých oblastiach spojený nielen s realizáciou výchovy a vzdelávania, ale aj s mimoškolskou a mimotriednou aktivitou žiakov a učiteľov.

V roku 2002 prešla škola pod správu Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto, ktorá pri nej zriadila aj materskú školu. Za pomoci samosprávy boli v priestoroch základnej školy, materskej školy a školskej jedálne vymenené okná, v jedálni pribudla nová vŕchotechnika, opravila sa strecha školy a vybudovalo sa ihrisko pre deti. Výchovno-vzdelávací proces sa modernizuje, učebne sú vybavené didaktickou technikou, počítačmi a interaktívnymi tabuľami.

Škola sa zapája do projektov Zdravá škola, Infovek, Enviropjekt, Múdra sova, Comenius školské partnerstvá, Spoznajme sa navzájom, Knižnica pre všetkých, Módná tvorba detí. Prostredníctvom projektov deti vzdeláva, a zároveň zveľaďuje vybavenie školy modernými učebnými pomôckami, ktoré sú predpokladom úspešnej výchovno-vzdelávacej činnosti v budúcnosti.

*Mgr. Ľubica Danešová,
riaditeľka školy*

Prvý riaditeľ školy Karol Laubner so svojimi žiakmi (1910)

Slovenský rafter sa vo svete nestratí

Pred pár rokmi ste Kristínku Strnáďovú mohli stretnúť v parku na Ľudovom námestí či vo vode Kuchajdy. Dnes by to bolo pravdepodobnejšie na vzdialených letiskách. A keďže k letným mesiacom patrí nielen cestovanie, ale aj dobrodružstvo, porozprávala nám o svojich zážitkoch z krajín pre väčšinu z nás exotických.

Keď som pred tromi rokmi dokončila štúdium na Fakulte telesnej výchovy a športu, namiesto učenia a tréningu malých športovcov som sa rozhodla najprv trochu spoznať svet. Priateľka Natá-

Pura Vida, Kostarika

lia sa na vec pozerala rovnako, a tak sme sa vybrali do Kostariky, trochu cestovať a snáď aj nájsť si prácu ako inštruktorky raftingu. Búrlivých vôd sme sa nebáli, tomuto športu sme sa totiž venovali od mladí. Spiatočná letenka platila šesť mesiacov, ale pôvodný plán vrátiť sa a pokračovať v doktorandskom štúdiu sme nakoniec nenaplnili.

Dve blondíny, ale nie turistky

V centrálnom údolí v meste Turrialba sme sa uchádzali o prácu. Keď však videli našu svetlú pleť, ponúkali nám

výlety a turistické zážitky. Neverili, že my by sme mohli byť tie, čo by sprevádzali zahraničných turistov dolu divou riekou. Nejaký čas sme tam strávili, no keď nebolo dosť práce, presunuli sme sa do turistickej oblasti Quepos, Manuel Antonio, kde sme našli uplatnenie. Rieky v Strednej Amerike sú neopakovateľným zážitkom, je to skutočne „divoká voda“. S dorozumením sme nemali problém, všetci hovorili po anglicky, i keď mnohí iba hovorili, čítať a písať nevedeli. Strávili sme v krajine šesť mesiacov a spoznali jednoduchý, ale naozaj spokojný život. Po čase pochopili, že sme tam doma a v obchode sme už platili menej ako turisti. Kostaričania bývajú v chatrčiach, nemajú takmer nič, a napriek tomu sú šťastní, usmievajú sa na všetkých okolo seba. Nejde o majetok, o to, čo kto má, šťastím je byť zdravý, najesť sa a žiť život tak, ako prichádza. Samozrejme, nájdu sa tam aj nebezpečné uličky a miesta, ale nie je to horšie než u nás.

Rio Jacare, Brazília

Túžba cestovať nás viedla ďalej

Chceli sme cestovať viac, ale v Kostarike sme nedokázali zarobiť dosť peňazí, museli sme vymyslieť nový plán. Vrátili sme sa na Slovensko pozrieť rodinu a po poldruhu mesiaci sme opäť odleteli do Denveru v štáte Colorado. Robili sme inštruktorky vo Vailly, tam sa už dalo čosi zarobiť. Kvôli vízovej povinnosti sme však USA museli už opustiť. Našli sme najvýhodnejšiu letenku do kanadského Vancouveru a odtiaľ do San José, hlavného mesta Kostariky. Všetko vyzeralo priaznivo, len nám prichodilo čudné, že všetci spolucestujúci majú svetlú pleť. Odleteli sme však podľa plánu a o tretej v noci vystúpili na letisku v San José. Úsmev na perách nám zamrzol, keď sme zistili, že sme v meste rovnakého mena v Kalifornii. Ocitli sme sa v USA bez papierov, to sa hocikomu tak ľahko nepodarí! Čo ďalej, smiať sa alebo plakať? Keď je však človeku najhoršie, pomôže šťastná náhoda. Poznali sme jedného chlapca

Sao Luiz do Paraitinga

z Kalifornie a skúsili sme mu zavolať. Zistili sme, že býva len pár kilometrov od letiska, prišiel po nás a vďaka nemu sme spoznali San Francisco. Zo skromných úspor sme si však museli kúpiť novú letenku do Kostariky, kde sme mali dohodnutú prácu na predmajstrovstvách sveta v raftingu.

Vrátiť sa domov, či pokračovať v ceste?

Bolo obdobie pred turistickou sezónou, opäť sme uvažovali čo ďalej. Športovci z Brazílie nás volali pracovať k nim, ich tréner mal turistickú kanceláriu. Niečo zo španielčiny sme už pochytili, vyžadovala sa však portugalčina. Títo ľudia nemajú problém s ničím, ubezpečovali nás, že jazyk je podobný a rýchlo sa ho naučíme. Nie sme zafixované na veľké plánovanie, kúpili sme si letenku do Brazílie, aj keď sme o krajine nič nevedeli. Do Sao Paulo sme sa dostali so 120 dolármi vo vrecku. Vôbec sme nevedeli, kto nás bude čakať. Vyzeralo to tak, že nik ani neprišiel. Našťastie, asi po hodine sa objavil starší pán s tričkom brazílskeho raftového tímu - bolo jasné, že tam nezostaneme navždy. Odviezol nás do mestečka Brotas, vzdialeného asi štyri hodiny jazdy.

Jediný, kto vedel po anglicky, bol náš zamestnávateľ a jeho žena. Bol to Francúz, ktorý sa priženil do Brazílie. Nechal nás u seba bývať a odišiel preč. Práce pre raftingových inštruktorov bolo dosť, no žiadalo sa vedieť jazyk. Učili sme sa reč ako malé deti, na ulici som sa na všetko pýtala a stále som chodila s perom a papierom. Rafteri nás vzali aj na futbalový štadión, naučili sme sa tam nejaké nové slová. Boli to však samé nadávky, takže sa na nás dobre zabávali.

Hneď prvý deň nás posadili na vodu, aby sme videli, čo nás čaká. Vedela som, že bude zle. Stále ešte bolo obdobie sucha, voda bola nízka, nechcela som si ani predstaviť, čo bude, keď začne pršať. Bolo to veľmi vyčerpávajúce obdobie, prežívali sme stresy z jazykovej bariéry aj z vody. O týždeň nás poslali pracovať, samozrejme, báli sme sa. Naučila som sa inštruktáž naspamäť, všetky príkazy som mala prepísané foneticky - píš ako počuješ. Keby som bola svojím vlastným klientom, vyskočila by som z lode a zutekala, alebo by som radšej plávala popri lodi. V období dažďov voda stúpala priamo pod nohami, plynula veľmi rýchlo, takže sme zvládali denne aj tri jazdy s turistami. Rieka sa úplne zmenila, pre-

Caconde, Sao Paulo, Brazília

konávali sme dvojmetrové hučiace vodopády a učili sa všetko nanovo.

V Brazílii šťastie s peniazmi nesúvisí

Aj tu sú ľudia šťastní, nemajú peniaze, ale nerobia si pre to starosti. O jedlo sa podelia, každému ponúknu. Národným nápojom je Coca Cola - malé deti ešte nevedia povedať mama, ale už pijú kolu z fľašky s cumľom. Súčasťou stravy je množstvo ovocia, pomaranče, bobule

že sú zlé. Až podľa fotografií sme po čase zistili, ako veľmi sme pribrali. Boli sme silné ako býky, ale nechceli sme tak vyzerieť. Stopli sme žranice a zmenili štýl. Ľudia tam majú aj po 100 kíľ, jedia, keď majú čo. Neuvažujú o obmedzovaní, lebo neskôr nemusí byť dosť. Začali sme chudnúť a všetci sa nám čudovali. Ženy tam používajú implantáty, aby mali väčší zadok a krajšie tancovali sambu. A tancujú naozaj všetci, až po seniorov.

Vidím svet inými očami

My na Slovensku žijeme fajn, ale sme hrozne stresovaní zo zbytočností. Teraz vidím svet inými očami, oveľa väčšími to pociťujem. Peniaze dávajú človeku viac možností, to chápem a šetrím s rozumom, ale konzumný spôsob života šťastným nikoho neurobí. Posledný rok žijem opäť v USA, v Colorade. Tam už čosi zarobím a chcem dokončiť pracovnú sezónu. Ak potom v septembri nájdem prácu, ktorou si v predĺžim víza, ešte zostanem. Ak nie, vrátim sa a zaradím sa do slovenského pracovného systému. Už teraz mám problém predstaviť si to, veľa som videla, žila som zo dňa na deň. Nedokážem súhlasiť, keď u nás každý narieka a tvrdí, že sa niečo nedá, hnevá ma to. Sme zvláštny národ, nik sa neozve, keď v reštaurácii dostane nekvalitné jedlo. Riešila som veľa vecí na úradoch a často som si vypočula: „Nedá sa!“ Ale keď sa odvolám, zistím, že veci sa dajú vybaviť. Ak to chceme zmeniť, musíme pre to niečo urobiť. A začať od seba.

Rafterky v Brazílii

acai, na rozdiel od nás tu mango jedia zelené a so soľou. Kým sme nezarabali, jedli sme len ryžu a fazuľu, v práci sme potom už dostali poriadny obed. V lekárnach boli osobné váhy, no mysleli sme,

Rozprávanie Kristíny Strnádovej
zachytila Jana Škutková,
snímky Natália Borecká

Dve ambiciózne Lucky spojil „LUCKY BEACH TEAM“

Plážový volejbal patrí k veľmi atraktívnym a obľúbeným letným športom, ale olympijskou športovou disciplínou sa stal až v roku 2000. Napriek tomu sa lístky na jeho turnaje vypredávajú na olympijských hrách ako prvé. Dynamická loptová hra na pieskovom ihrisku spestruje rekreačný šport hádam aj v masovom meradle, no profesionálna príprava si vyžaduje vytrvalosť a podmienky, aké sa podarí dosiahnuť len nemnohým športovcom.

Lucku Michalovičovou (aj kvôli rozlíšeniu prezývanú Steffi) ani Lucku Čizmárovú (tej prischla prezývka Lucy) v dave neprehliadnete. Ich výška 179 a 188 cm má svoje výhody nielen pri rozhlíadaní sa v dave, vhod príde aj pri vrcholovom športe. Ale zďaleka nie je jedinou podmienkou úspechu. „*Aby sme si udržali výkonnosť, trénujeme celoročne na piesku, a na to je potrebná krytá hala, ktorá je k dispozícii iba v Bratislave,*“ hovoria. „*V zime trénujeme denne dve hodiny, trikrát týždenne na piesku a dvakrát v posilňovni, od júna do sep-*

šie, no zamestnávateľ jej zatiaľ vychádza v ústrety, toleruje letné zníženie pracovného úväzku. Inou otázkou, ktorú potom treba riešiť, sú prostriedky na živobytie. Aj keď sú dievčatá úradujúcimi majsterkami Slovenska a reprezentujú našu krajinu, bez sponzorov by si účasť na turnajoch nemohli dovoliť. Kedysi sponzorovala plážový volejbal značka WEST, ale po sprísnení propagácie tabakových výrobkov sa podmienky športu rapídne zhoršili. Pomáhajú rodičia, vďaka dobrým umiestneniam získavajú prostriedky aj od usporiadateľov súťaží. „Sme veľmi vďačné nášmu trénerovi Vladimírovi Procházskovi, ktorý nás trénuje vo svojom voľnom čase a robí to zadarmo. Firma ControlTech pomáha financovať letenky a podobné výdavky, veľa pre nás znamená aj možnosť bezplatného využívania Beach haly v zimnej sezóne. V lete využívame na kondičný tréning Kuchajdu alebo plaváreň na Pasienkoch. Šport nás nesmierne baví, preto mu obetujeme čas aj všetky prostriedky,“ hovorí Lucka Michalovičová.

Od minulého roka ich prichýlil pod svoje krídla slovenský Volley Team, extraligový volejbalový tím mužov, čím vlastne založili jeho ženskú beachvolejbalovú zložku. Od tejto spolupráce si sľubujú pomoc v marketingových aktivitách, v tréningovom zabezpečení, hľadaní sponzorov. Okrem toho je pre športovcov lepšie mať isté organizačné zastrešenie. Tradičné beachvolejbalové krajiny sú USA alebo Brazília, ale aj v susednom Česku majú tri tímy, ktoré sa prebojovali na londýnsku olympiádu. Naším dievčatám účasť tentoraz nevyšla, opäť to skúsia o štyri roky, keď zafinancujú o letenky do Ria de Janeiro. V medzinárodnej konkurencii si však vzhľadom na domáce podmienky vedú veľmi dobre. Na vlaňajšej univerziáde v čínskom

Shenzene skončili na 13. mieste v silnej konkurencii 32 tímov.

„*Bol to silný zážitok, obrovské podujatie s 10 000 účastníkmi a hádam 30 000 divákmi z celého sveta. V podstate taká malá olympiáda. Zvláštne bolo, že nás športovcov veľmi strážili, všetko bolo prísne a starostlivo zorganizované,*“ zaspomínala Lucy. „*Veľké turnaje sú dôležité pre náš výkonnostný rast, absolvujeme ich toľko, koľko sa nám podarí zohnať peňazí. Keďže na Slovensku pôsobí už len jeden ženský pár a muži sa tomuto športu nevenujú, spolupracujeme s českými volejbalistkami a absolvujeme sériu v Prahe.*“

„*Kto sa chce dozvedieť viac, nech si prečíta našu stránku www.luckybeachteam.sk, alebo nech si nás vyhľadá na Facebooku pod menom Luckybeachteam. Komunikáciu s fanúšikmi stíhame len vďaka technológiám,*“ smejú sa dievčatá pri lúčení. „*A ešte by sme radi pozvali všetkých Novomešťanov na Majstrovstvá Slovenska 2012, ktoré budú 4. a 5. augusta na Tyršovom nábreží pri Dunaji.*“

Ďakujem im za príjemné stretnutie a na oplátku sľubujem, že im spolu s našimi čitateľmi budeme držať palce.

Jana Škutková,
snímky archív LUCKY BEACH TEAM

tembra je náš tréning dvojfázový. Cez víkend jazdíme na turnaje po Slovensku, Česku, Rakúsku, prípadne aj ďalej v Európe.“

Zaujímá ma, ako sa dá takýto život sklbiť s prácou alebo štúdiom. „*Ťažko, ale musí to ísť,*“ odpovedajú s úsmevom. Kolibčanka Lucy je študentkou zubného lekárstva a náročné letné obdobie zvláda vďaka prázdninám. Steffi to má zložitejšie,

Žonglér s tretím zápisom v knihe rekordov

Novomešťan Milan Roskopf, ktorý vlani vytvoril svetový rekord v žonglovaní s tromi bowlingovými guľami 3x10 libier, má už svoj titul potvrdený aj oficiálne. Z Londýna dostal poštu s certifikátom za utvorenie Guinnessovho svetového rekordu. Jeho cestu za triumfom podporila aj mestská časť Bratislava – Nové Mesto. „Naša spolupráca pri minuloročnej ceste do Prahy priniesla to najlepšie ovocie! Pre mňa je tento úspech o to cennejší, že je to už môj tretí certifikát

tohto druhu – a tak som sa zároveň stal prvým Slovákom v celej histórii Guinness World Records, ktorý získal tzv. Guinnessov hattrick,“ povedal slovenský žonglér, ktorý minulý rok v novembri na súťaži v Prahe vydržal žonglovať s bowlingovými guľami pri rekordnom zápise 28,65 sekundy. Tento rekord by sa mal objaviť aj v najnovšom vydaní publikácie Guinness World Records 2013, ktoré nájdeme koncom roka aj v našich kníhkupectvách. (bor)

Kedy do Školak klubu

Za zdravím a pohybom sa môžete vybrať do Školak klubu na Riazanskú 75/b (vchod z Letnej ulice). K dispozícii sú športové ihriská na volejbal, nohejbal, basketbal, futbal, softtenis, stolný tenis, hokejbal a plážový volejbal. Atletická dvojdráha, sektor na skok do diaľky, pétanque a ruské kolky dopĺňajú ponuku.

V interiéri si môžete zahrať squash, stolný tenis, využiť posilňovňu či malú telocvičňu. Rezervácie priestorov Školak klubu: 02/ 4445 2545.

Väčšie skupiny športovcov majú možnosť objednať si aj veľkú školskú telocvičňu Základnej školy na Riazanskej (tel. 44 253 122).

V júli a auguste sú športoviská v prevádzke:

- v pondelok až sobotu od 17. do 21. h
- v nedeľu od 8. do 12. h.

INZERCIA:

Inštalatér – lacno a rýchlo. Kontakt: 0904 572 977

Tepujem koberce, sedačky, posteľe. 0903 195 861

Montáž nábytku, tel. 0903 745 601,
www.montaz-nabytku.sk

Kde rozvíjajú výtvarné talenty detí

Na výtvarnom odbore základnej umeleckej školy (ZUŠ) majú žiaci zo základných škôl príležitosť rozvíjať svoj talent. Dôležité sú, samozrejme, aj vôľové vlastnosti, záujem, trpezlivosť, vytrvalosť. Deti s týmito vlastnosťami často predbehnú výrazné talenty, ktorým vôľa a cieľavedomosť chýbajú. Málokto dieťa je všestranne nadané. Jedno má pohotovú kresliarsky talent, druhé farebnú vynaliezavosť a výrazné maliarske cítenie. Niektoré deti rady modelujú z hliny a rozvíjajú svoje haptické tvarové zručnosti, učia sa stvárňovať svoje predstavy plasticky a priestorovo. Sú aj deti s grafickým cítením, ktoré sa postupne oboznamujú so základmi ryteckého a tlačiarenskeho kumštu.

Výtvarná výchova spočíva v odhaľovaní schopností, tvorivého potenciálu a neopakovateľnej individuality. Žiada si citlivé zaobchádzanie s jedinečnou spontánnosťou, vlastnou detským vekom, ktorá sa nepoučeným javí ako neohrabanosť a nedokonalosť, a pritom bola tvorivým zriedlom nemešných géniov umenia, akými boli P. Picasso, L. Fulla, P. Klee. Súčasťou výchovnej atmosféry je povzbudzujúca sebadôvera a radosť z objavovania. Editori vydávajú v súčasnosti lákavé rýchle návody, často až nevkusné, ako čo nakresliť. Je to dobrý návod aj na to, ako čo najrýchlejšie zahľusť v dieťati celú jeho tvorivú výbavu, ako ho priviesť k najrôznejším zlovykom v kreslení či ku gýčovým predlohám.

Na júrovej výstave v Stredisku kultúry na Vajnorskej prezentovali výtvarní pedagógovia zo ZUŠ na Háľkovej vyše 600 prác žiakov, vybraných z ich celoročnej činnosti. V kolekcii prác akad. mal. K. Kuzmovej upútali jemné monotypie portrétov, študijné zátišia kreslené rudkou, krajiny maľované podľa Vincenta van Gogha, hravé koláže podľa Arcimbolda, veselé keramické žabky, misky, nápadité zrkadlá, kreslené poštové známky. V keramike realizované zvieratá vo výbere Mgr. S. Čiernikovej sledujú jasný sochársky tvar, individuálnu osobitú štylizáciu a výraz. Z grafiky sú to vianočné pozdravy, linoryty inšpirované prírodou, figurálne motívy postavené na kontraste čiernej a bielej. Čarovné lietajúce stroje realizovali technikou suchej ihly druháci. Vtipné a hravé sú zvieracie atlasy. Leporelá – zámky – sú inšpirované tvaroslovím z dejín architektúry. Bola tu vystavená hravá galéria maľovaných rodinných portrétov. Protipóly a možnosti práce s rudkou, narábanie s tušom, lavírované kresby... Vo výbere Mgr. Moravčíkovej nepochybne dominuje keramika - výrazné sochársko-dizajnérske tvary čajníkov, hravo štylizované dózy a zvieratá osobitého výrazu. Cenná je aj hľadačská práca pri keramických glazúrach, overovanie technologických možností, ktoré dotvárajú diela štruktúrne i farebne.

Silvia Čierniková

CHCEŠ SA STAŤ NAJLEPŠÍM? POD A PRIDAJ SA K NÁM!

MEDZINÁRODNÝ LETNÝ DENNÝ HOKEJOVÝ TÁBOR PRE DETI OD 6 DO 12 ROKOV

VIAC INFORMÁCIÍ
Júlia Kišková
+421 (917) 108 965, julia.kiskova@hcslovan.sk
www.icecampacademy.com, www.hcslovan.sk

Pozývame v lete 2012

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA - NOVÉ MESTO, VAJNORSKÁ 21 tel.: 44373771, 44372620 e-mail: info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk	TANEČNÉ KULTÚRNE LETO 2012 (ďalej TKL) :	KLUBOVÉ STRETNUTIA
FILMOVÉ PONDELKY PRE PAMÄTNÍKOV	7. 7. 2012, sobota 17. h TKL s HS FORTUNA 14. 7. 2012, sobota 17. h TKL s HS COLOR 21. 7. 2012, sobota 17. h TKL s HS KARTAGO 28. 7. 2012, sobota 17. h TKL s HS EXE LIVE 4. 8. 2012, sobota 17. h TKL s HS SKAN 11. 8. 2012, sobota 17. h TKL s HS UNI 18. 8. 2012, sobota 17. h TKL s HS MERYTAN 25. 8. 2012, sobota 17. h TKL s HS CHARLIE BAND 1. 9. 2012, sobota 17. h TKL s HS SATURN	12. 7. 2012, 2. 8. 2012, štvrtok 16. h Klub Patchwork 2., 9., 16., 23., 30. 7. 2012, 6., 13., 20., 27. 8. 2012, pondelok 18. h Sahadža jóga – pokročilí , ako sa zbaviť stresu, napätia, vstup voľný 3., 10., 17., 25., 31. 7. 2012, 7., 14., 21., 28. 8. 2012, utorok 18. h Sahadža jóga – začiatočníci , ako sa zbaviť stresu, napätia, klubové stretnutie pre stálych aj nových záujemcov, vstup voľný
9. 7. 2012, pondelok 16.30 h film Skalní v ofsajde (1960) Hostia: Filmový historik Mgr. Štefan Vraštiak, historik PhDr. Ľudovít Hallon, CSc. 16. 7. 2012, pondelok 16.30 h film Šťastie príde v nedeľu Host: Š. Bučko 23. 7. 2012, pondelok 16.30 h film Slnko v sieti (1962) Host: O. Šalagová – Dubovská (účinkuje vo filme) 30. 7. 2012, pondelok 16.30 h film Štvorylka (1955) Host: D. Stankovský 6. 8. 2012, pondelok 16.30 h film Dáždňík svätého Petra Host: Ľ. Roman 13. 8. 2012, pondelok 17. h film V piatok trinásteho (1953) Host: Z. Alnerová 20. 8. 2012, pondelok 16.30 h film Štyridsaťštyri (1957) Host: J. Sarvaš 27. 8. 2012, pondelok 16.30 h film Čert nespí (1956) Host: M. Šulík (režisér)	VÝTVARNÉ ŠTÚDIO 11. - 20. 7. 2012 KÚZLO MIESTA, s paletou po zákutiach Starého Mesta, letný kurz – maľba, kresba, grafika a kombinované techniky pre začiatočníkov a pokročilých Informačné stretnutie pre záujemcov: 27. 6. 2012 o 17. h v galérii SK BNM na Vajnorskej 21	VÝSTAVY 17. - 28. 7. 2012 DOTYK DUŠÍ , výstava z výtvarnej tvorby RNDr. Jany Dallosovej, CSc. Návštevný čas výstav: pondelok – piatok 14.-18. h, v sobotu v rámci podujatí Predpredaj vstupeniek: 1 hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21, tel. 02/44373763 Zmena programu vyhradená. Služby Prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie (sála / 350 miest, malá spoločenská sála / 60 miest, učebne / 20 miest, predsobašná sieň / 40 miest, galéria). Výroba reklamy od vizitiek po transparenty vrátane grafických návrhov, tel. 02/4437 2620

Za pomoc pri zabezpečení Kultúrneho leta 2012 ďakujeme partnerom:

